

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

№ 5, 2014

Інститут інформаційних технологій і
засобів навчання
НАПН України
Інформаційно-аналітичний відділ
педагогічних інновацій

Національне оцінювання учнів Бельгії (Фламандська спільнота). Моніторинг ІК-компетентності учнів початкових класів - 2012 р.

Міжпредметна інтеграція ІКТ у зміст початкової освіти реалізується через інваріативну складову. Впроваджуючи міжпредметний підхід, зміст предметної галузі «Інформаційні і комунікаційні технології (ІКТ)» інтегрується у зміст обов'язкових предметів таких освітніх галузей: «Математика», «Голландська мова», «Французька мова», «Навколишній світ», «Фізичне виховання» та «Мистецтва».

Відділ освіти і професійної підготовки (Departement Onderwijs en Vorming, DOV) Міністерства освіти і професійної підготовки Фламандської спільноти Бельгії, визначивши рамкові характеристики ІК-компетентності учнів початкової школи (6-12 років), окреслив знання, уміння, навички і особистісні ставлення учнів, які мають бути досягнуті і оцінені в процесі навчання та по закінченню початкової школи. Модель структури ІК-компетентності учня початкових класів має трикомпонентну будову, де визначені дев'ять складників ІК-компетентності, що об'єднані у три категорії: навчально-процесуальну, операційну, соціально-етичну.

Міністерство освіти і професійної підготовки Фламандської спільноти Бельгії (*Vlaams ministerie van Onderwijs en Vorming* <http://www.ond.vlaanderen.be/>) проводить широкомасштабне дослідження навчальних досягнень учнів, що має назву «Національна програма оцінювання» («Peilingen») з метою отримати більш загальну, актуальну і достовірну

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

№ 5, 2014

інформацію щодо результатів досягнень навчальних цілей. Програма є інструментом для розвитку освітньої політики Бельгії, розвитку змісту і покращення якості освіти. Використання результатів випускних іспитів, що складають учні по закінченню початкової школи, на думку бельгійських експертів у галузі освіти, не є достатнім матеріалом для здійснення критичного аналізу проблеми оцінювання, як інструменту, що впливає на якість освіти. З іншого боку, Національна програма оцінювання не відіграє роль центральної експертної інституції, що впливає на сертифікацію учня. Моніторингові дослідження, що впроваджується урядом Фландрії з 2002 року, систематично присвячуються вивченню питань ІКТ в початковій і середній освіті Фландрії (Таблиця 1).

Таблиця 1.

Національна програма оцінювання Бельгії (Фламандська спільнота)

Рік	Початкова школа	Середня школа
2002	Математика	
	Нідерландська мова: читання	
2004		Пошук та обробка інформації
2005	Навколишній світ: природа та дослідницькі навички	
2006		Біологія та дослідницькі навички
2007	Нідерландська мова: читання та навички аудіювання	Французька мова: читання, аудіювання навички письма
2008	Французька мова: читання, аудіювання, письмо та говоріння	Математика
2009	Математика	Математика
2010	Навколишній світ: час, Космос, суспільство та використання інформаційних ресурсів	Нідерландська мова: читання, говоріння та аудіювання
2011		Пошук та обробка інформації
		Математика
2012	Пошук та обробка інформації та ІКТ	Французька мова: аудіювання та говоріння
2013	Нідерландська мова: читання та аудіювання	Пошук та обробка інформації

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

№ 5, 2014

У 2012 році вперше в рамках Національної програми оцінювання було проведено оцінювання (моніторинг) ІК-компетентності учнів початкової школи «Отримання і обробка інформації та ІКТ» («Informatieverwerving-en verwerking met praktische proef ICT, IVV»). Дослідження мало на меті визначити знання, уміння, навички та особистісні ставлення учнів, що закінчили навчання у початковій школі, які необхідні для навчання та вміння самостійно працювати в умовах інформаційного суспільства, що розвивається. Оцінювання зосереджувалося на висвітленні певних проблем, серед яких: чи можуть учні початкових класів оперувати даними та відомостями засобами ІКТ; який рівень навчальних досягнень у галузі ІКТ у учнів початкових класів; які фактори впливають на рівень навчальних досягнень учнів та ін. Оцінювання мало курс-навчальну спрямованість та міждисциплінарний характер, що узгоджується з міжпредметним підходом до формування і розвитку ІК-компетентності учнів у процесі навчання. Завдання були представлені у тестовій формі, розробка яких базувалася на практико-орієнтованому, діяльнісному підході. Крім знань, умінь та навичок працювати з даним і відомостями (пошук, обробка, збереження, користування та ін.), використовуючи засоби ІКТ, учні мали продемонструвати спроможність безпечним, відповідальним і ефективним шляхом здійснювати комунікативну діяльність. Тест, що мав дворівневу структуру, підґрунтям для якого був стандарт початкової загальної середньої освіти, містив дві групи завдань двох рівнів. Перший рівень - це мінімальний, базовий рівень навчальних досягнень учнів, після виконання завдань якого можна було працювати з завданнями, що вимагають вищого рівня ІК-компетентності.

Крім практичних завдань, що виконували учні, до завдань моніторингу входило також опитування вчителів, батьків і учнів. Засобами анкетування з'ясовувався, наприклад, питання про рівень освіти батьків тих учнів, що

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

№ 5, 2014

брали участь у дослідженні. За підсумками результатів було отримано такі дані: загальну середню освіту отримали майже всі батьки (близько 81 % матерів та 79% батьків), біля половини набули одного із освітніх рівнів вищої освіти; відсоток батьків, що отримали повну вищу освіту склав: 6% батьків та 7% матерів. Щодо зайнятості, більшість батьків (87 %) працюють повний робочий день, серед матерів цей відсоток значно менший - 41%.

Для з'ясування питання щодо культурного рівня родини, учасникам було запропоновано дати відповіді на таке, наприклад, питання: скільки книжок вони мають вдома? Запропоновані варіанти відповідей ранжувалися наступним чином: менше 25 книжок, між 26-100, більше 100. Отримані результати показали, що 33% учнів мають вдома менше 25 книжок, більше третини мають між 26-100 і у 31% учнів більше 100 книжок. Серед питань, що досліджувалися, були також наступні: Як часто, як регулярно батьки і діти обговорюють вдома шкільні проблеми? Як часто батьки читають газети та повідомляють і обговорюють з дітьми новини? Як часто батьки разом із дітьми відвідують виставки, концерти, музеї? Мотивація учнів до навчання визначалася за такими питаннями: Чому ти ідеш до школи? Чи дізнаєшся у школі чогось нового? Або за варіантами відповідей: Я маю обов'язок. Я вважаю навчання цікавим. Близько 80% учнів відповіли, що ідуть до школи для того, щоб дізнатися про щось нове; відвідують школу з причини відповідального ставлення до навчання («Я маю обов'язок») 90% учнів; майже 60 % ходять до школи через те, що вважають навчання цікавим.

У дослідженні практичні тести не були зосереджені на роботі з обробкою відомостей чи даних, та на пошуку джерел. Подібні випробування проводилися у 1 класі середньої ланки загальноосвітньої школи. (2011 р.). Питання роботи з текстами, читанням і аудіювання вже були охоплені у системі початкової освіти раніше. Основний акцент робився на роботі з діаграмами і графіками, на опрацюванні планів і креслень.

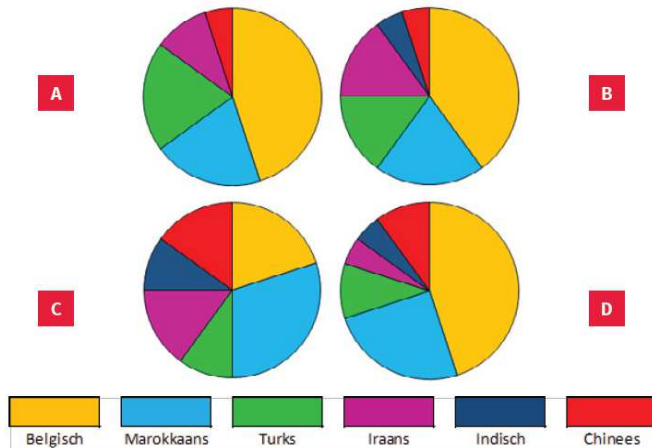
Наведемо декілька прикладів. тестових завдань для учнів.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

№ 5, 2014

VOORBEELDOPGAVE 7

In de klas van Jaan zitten leerlingen uit 6 verschillende landen. Er zijn meer Belgische leerlingen dan Marokkaanse leerlingen. In de klas zitten ook minder Chinese leerlingen dan Iraanse leerlingen. Welk taartdiagram is een correcte weergave van de samenstelling van de klas van Jaan?

Duid aan op het antwoordformulier.

A: 29%; B: 57%; C: 2%; D: 10%

Завдання.

У класі Яна навчаються учні із 6 різних країн. Бельгійських учнів більше, ніж марокканських. Учнів із Іраку менше, ніж з Китаю. Яка кругова діаграма є точним відображенням складу учнів у класі Яну?

Розв'язуючи це завдання, учні мають дати відповідь, яка кругова діаграма є точним відображенням учнівського складу в класі за національною ознакою. В умові цього завдання не

вказані точні дані щодо складу, деється опис його співвідношення. Учні мають виявити і зіставити цей опис із графічним зображенням. За результатами тесту більше половини учнів (57 %) правильно впоралися з цим завданням.

VOORBEELDOPGAVE 3

Hieronder zie je een afbeelding en een foto van een gsm.

Welk deel wordt op de foto met een pijl aangeduid?

- A. Koptelefoonaansluiting
- B. Aan-/uit-knop
- C. Onderste microfoon
- D. Luidspreker

Duid aan op het antwoordformulier.

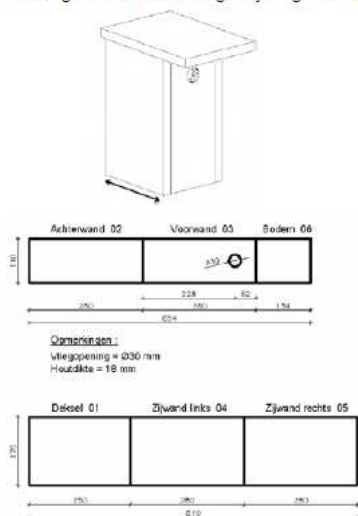
A: 2%; B: 9%; C: 80%; D: 8%

Завдання.

Учням представлена інструкція мобільного телефону. Для розв'язання завдання вони мають вказати, що позначене стрілкою на фото. Надані варіанти відповідей: А. роз'єм для навушників; В. Кнопка вкл/викл; С. Нижній мікрофон; D. Спікерфон. Учні мають розібратися у схематичній будові телефону, визначити функцію кожного складника, зіставити поняття з їх зображеннями і обрати необхідну відповідь. Правильною відповіддю, яку обрали 80% учнів, є варіант С. (Загальні результати виконання завдання: А.2%; В.9%; С.80 %; D.8%.)

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ № 5, 2014

Kay gaat samen met zijn grote broer een nestkastje voor koolmeesjes bouwen. Hieronder zie je het bouwplan dat ze zullen gebruiken. De afmetingen zijn uitgedrukt in mm.

Hoe lang is de langste zijde van de bodem?

De langste zijde van de bodem is mm lang.

Noteer je antwoord op het antwoordformulier.

Correct: 51%

Завдання.

Кей приєднується до старшого брата, коли той буде шпаківню для птахів. Вони мають креслення шпаківні, що будуть використовувати для будівництва. Розміри вказані в мм. Треба знайти довший бік дна шпаківні і вказати його розміри.

Виконуючи цю вправу учні мають прочитати дані креслення і обрати необхідні. 51 % учнів виконали завдання успішно.

Одна із складових ІК-компетентності учнів початкових класів, сформованість якої досліджувалася – уміння і навички пошуку даних і відомостей.

Opdracht voor de leerlingen

Versier je affiche met 1 afbeelding waarop 2 dinosaurussen staan. Gebruik www.zoeken.be om de afbeelding te zoeken.

Peiling IVVICT B&O Leering

Opdracht affiche

Versier je affiche met één afbeelding waarop 2 dinosaurussen staan. Gebruik <http://www.zoeken.be> om de afbeelding te zoeken.

Internet Nieuw Tabblad

URL: <http://www.zoeken.be>

Algemeen Afbeeldingen

Tyrannosaurus Apatosaurus Stegosaurus Megalosaurussen

90% typt de juiste zoekterm in

70% van de leerlingen configureert de zoekmachine naar afbeeldingen

83% kopieert en plakt de afbeelding

Klaar Bestanden Internet E-mail Office Tekst Schema

Figuur 17 – Screenshot opdracht affiche stap 3: zoekmachine

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

№ 5, 2014

На скріншоті представлено приклад завдання, у якому учні мають створити плакат за темою «Динозаври». 90% учнів продемонстрували вміння здійснювати пошук за ключовими словами, ; близько 70% скористалися пошуковою системою для того, щоб знайти малюнок (учні мали знайти один малюнок, на якому зображено два динозаври); дві третини розмістили малюнок на плакаті. У процесі роботи діти користувалися рекомендованою пошуковою системою www.zoeken.be.

За підсумками моніторингового дослідження бельгійські експерти в галузі освіти роблять певні висновки, а саме: більше половини учнів по закінченні початкової школи добре володіють технічними навичками ІКТ і усвідомлюють це. Учні, що мають недостатній рівень, також об'єктивно і критично до цього ставляться. Щодо пошуку і обробки відомостей і даних, у цьому напрямку учні мають високі результати. Зазначається, що ефективне використання пошукових слів в значній мірі залежить від контексту. Деякі складності виникали у учнів з обробкою інформації, коли завданням було, наприклад, створити текст, використовуючи різні джерела або структурувати текст.

Характерним для оцінювання є його добровільність і анонімність, тобто школа сама приймає рішення брати участь у оцінюванні. Результати тестування не впливають на оцінювання результатів навчання учнів у школі. Основною метою оцінювання «Отримання і обробка інформації та ІКТ» 2012 р. є використання його результатів науково-дослідницькими освітніми інституціями та державними установами для подальших розробок у напрямках освітньої політики, змісту, форм і методів у галузі ІКТ, зокрема, розвитку і формування ІК-компетентності учнів і її оцінювання у початковій школі Бельгії. Результати, що оприлюднені у 2013 році, будуть використані для того, щоб оцінити сучасний стан проблеми, визначити успіхи та слабкі місця впровадження ІКТ у загальній середній освіті, окреслити перспективи розвитку шкільної освіти Бельгії.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

№ 5, 2014

Використані джерела:

1. ICT competencies in primary education. Community of Flanders – Education Department. [Electronic resource]. – Mode of access: http://www.ond.vlaanderen.be/ict/english/archives/ICT_competencies_primary.pdf
2. Peiling Informatieverwerving en –verwerking met praktische proef ICT. [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.vlaanderen.be/nl/publicaties/detail/peiling-informatieverwerving-en-verwerking-in-het-basisonderwijs-1>
3. School Evaluation in the Flemish Community of Belgium. 2011, OECD Reviews of Evaluation and Assessment in Education, OECD Publishing. [Electronic resource]. – Mode of access: <http://dx.doi.org/10.1787/9789264116726-en>

Матеріал підготувала: Гриценчук О.О. н.с.

Адреса: Україна, 04060, м. Київ, вул. Максима Берлінського, 9
тел/факс: (044) 440–96–27

<http://ime.edu-ua.net> ***e-mail:* admin@ime.edu-ua.net**